

1. **Bažant, Jan:** *Masarykova závěť, Plečnikova přestavba Pražského hradu a císařský palác na Palatinu*
„Národ pohlíží na Hrad jako na věc národní,“ napsal T. G. Masaryk ve své závěti z roku 1925, „a proto přeměně Hradu, koncipovaného a provedeného monarchicky, v Hrad demokratický, musí být věnována pozornost nejen presidentů, nýbrž také vlády.“ Podle dnes převládajícího názoru se architekt s presidentovými idejemi plně ztotožnil a dal jim odpovídající architektonickou podobu. Celá řada indicií však ukazuje na to, že vzorem pro přestavbu Hradu v letech 1920-1935 byl Jože Plečnikovi nejprestižnější typ rezidenční architektury, palác antických římských císařů na Palatinu.
2. **Bolom-Kotari, Martina:** *Erbovní listiny, jejich forma a význam*
Přednáška se věnuje specifické skupině písemností – tzv. erbovním listinám. Sleduje jejich vývoj a formu po celou dobu existence, tedy od 14. století do roku 1918, pozornost věnuje právnímu a historickému kontextu vydávání těchto dokumentů. Součástí výkladu je četba a rozbor několika ukázek.
3. **Čechvala, Jakub:** *Athénský divadelní provoz a charakter našich pramenů*
Přednáška bude zaměřena na organizační stránku Velkých Dionýsií, které v athénském kalendáři představovaly hlavní divadelní událost „sezóny“. Položíme si otázku, co lze ve vztahu k Dionýsiím a divadelnímu provozu považovat za administrativní dokumenty a zaměříme se na aspekty provozu případně instituce, které byly považovány za hodné zaznamenání.
4. **Čepelák, Jiří:** *“Inter Vindobonam et Constantinopolim” seu quae Augerius Busbequius in sua ad Turcarum imperatorem legatione viderit atque expertus sit.*
Augerii Gislenii Busbequii (1522-1592), quem Ferdinandus Habsburgensis legationi ad Suleimanum Magnificum, Turcarum imperatorem, praefecit, epistulas famā notissimas eo consilio evolvement ut, velut si nos ipsi cum eo iter suscepissemus, quae loca inviserit, quae monumenta lustraverit, quos incolarum mores in itinere expertus sit, legamus simulque, sintne nonnulla, quae de Turcis illius temporis praedicantur, vera an potius falsa videantur, deliberemus. Quam ad scholam omnes, sive periti sive tirones, qui studio quodam erga argumentum linguamque Latinam ardeant, ex animo invitantur!
5. **Förster, Josef:** *Františkánští misionáři ve světle archivních dokumentů Kongregace pro šíření víry*
Přednáška bude věnována využití archivních dokumentů v českých archivech a v archivu Svaté kongregace pro šíření víry ve Vatikánu (Archivio Storico della Sacra Congregazione per L'evangelizzazione dei Popoli o „de Propaganda fide“) při zkoumání první části životní dráhy františkánského misionáře Remedie Prutkého (1713-1770), zahrnující dobu od narození po misijní činnost v Egyptě. Na jeho modelovém příkladu analogicky přiblížíme životní pouť dalších českých františkánských misionářů v 17. a 18. století. Dosavadní podání života významného misionáře bylo velmi stručné, a pokud si činilo nárok na úplnost, mělo spíše beletristický nádech založený na volné fabulaci. Konkrétních údajů se buď nedostávalo, anebo byly nepřesné, protože jednou uvedené omyly se pro nedostatek pramenného výzkumu jen tradovaly od jednoho autora ke druhému.

6. **Keprtová, Jana:** *Ministerská administrativa kolem výjezdů učitelů za antikou (1893-1914)*
V letech 1893-1914 vyjížděli středoškolští učitelé díky cestovnímu stipendiu vídeňského Ministerstva kultu a vyučování za prohloubením svých učebnicových znalostí antiky na jih – do Itálie, Řecka, popř. Tuniska, Egypta či Malé Asie.
V příspěvku se zaměřím na administrativní náležitosti těchto – většinou semestrálních - výjezdů.
7. **Matl, Jiří:** *Kouzlo (?) (ne)chtěného (?) Poesie každodennosti v úředních dokumentech?*
Úřední dokumenty bývají považovány za suché, věcné a nepoetické. Ve své většině takové i jsou. Najdou se však i výjimky. Pokusíme se ukázat, jak i o všedních a rutinních událostech dovedli někteří úředníci referovat neotřelou formou, přečteme si však také „úřední“ záznamy věcí neobvyklých, ba překvapivých. Zároveň s obecnějším výkladem o tomto typu dokumentů si ukážeme některé jazykové zajímavosti, o něž v takových textech vzhledem k jazykovým schopnostem pořizovatelů záznamů nebyla nikdy nouze. V té souvislosti se také zastavíme u některých problémů, na něž může narazit editor.
8. **Němečková, Věra:** *Svatební smlouvy a knihy kšaftů jako významné informační zdroje*
Nejen historik, ale i další profese jako klasický filolog, genealog a zájemci z dalších oborů (historická demografie, etnografie, historická metrologie aj.) může ocenit informace pramenů, které v sobě tají mnohá zajímavá data a zjištění nejen k jeho okruhu vědeckého zájmu. Svatební smlouvy na jedné straně a knihy kšaftů na straně druhé představují písemně zachycený "koloběh života" vesnického i městského člověka tak, jak probíhal od jeho uznané dospělosti projevující se sňatkem a sklonkem života, kdy předával svoje movité i nemovité statky svým potomkům. Ukázky jednotlivých druhů textů a upozornění na možnosti využití těchto "informačních zdrojů" jsou nedílnou součástí připravované přednášky.
9. **Nývlt, Pavel:** *Dekret o odsouzení řečníka Antifóna*
Od svého vzniku athénská demokracie produkovala vzrůstající množství oficiálních dokumentů, které byly tesány do kamenných desek a vystavovány na veřejných místech. Přednáškově pojatý úvod o vztahu starověké demokratické politiky a gramotnosti bude následovat četba dokumentu z roku 411/410 př.n.l., který je netypický ve dvou směrech: jednak svým obsahem, přinášejícím cenné informace o politickém procesu se strůjci krátkodechého protidemokratického převratu v Athénách, jednak svým dochováním v Životopisech deseti řečníků připisovaných Plútarchovi.
10. **Petráček, Tomáš:** *Dokumenty církevní administrativy od novověku po současnost*
Přednáška bude zaměřena na základní typy písemností církevní provenience, jejich výpovědní hodnotu a možnosti jejich interpretace. Zvláště se zaměří na prameny psané v latinském jazyce.
11. **Pokorný, Radek:** *Moderní systémy v archivnictví*
Přednáška bude věnována problematice digitálních archiválií s důrazem jejich dlouhodobé ukládání. Zároveň budou prezentovány novinky v archivním popisu vycházejících z mezinárodních popisných norem a v letošním roce formou nových

základních pravidel pro zpracování archiválií akceptovaných českým archivnictvím. Opominuta nebude ani problematika digitalizace analogových archiválií a jejich prezentace dálkovou formou.

12. **Polehla, Petr:** *Vybrané církevní dokumenty z dějin královéhradeckého biskupství*
Seminář se bude věnovat četbě vybraných dokumentů z dějin královéhradeckého biskupství. Zastoupeny budou jak listiny vztahující se k vlastnímu založení a počátkům biskupství, tak dokumenty týkající se vybraných biskupů pozdějšího období (včetně současnosti). Představeny budou též dokumenty vztahující se ke kapitule a vybraným institucím přímo zřizovaným biskupstvím (např. biskupský seminář).
13. **Psík, Richard:** *Formuláře - písemnost na pomezí dokumentu a krásné literatury*
V rámci semináře budou posluchači ve stručnosti seznámeni s charakteristikou a typologií formulářových sbírek. Na ukázkách bude poukázáno na problematiku překladu a kritického zhodnocení a možnosti interpretace různých typů formulářových sbírek. Bude vybrána ukázka listinného formuláře i listového diktamina.
14. **Sarkissian, Alena:** *S Thespidem na cestách: herecké štace od helénismu k římskému císařství*
S prvním případem určité kulturní „globalizace” se setkáváme v helénismu. Politické sjednocení země přálo volnému pohybu materiálních i duchovních hodnot, stejně jako jejich nositelů. Podobné rysy vykazuje i římská říše. Přednáška proto seznamuje s tím, jak této svobody využívali herci, a to prostřednictvím písemných svědectví na nápisech, papyrech i v zákonných ustanoveních. Upozorní také na základní vlivy, jež způsobily, že herci byli nuceni cestovat takřka po celém tehdejší známém světě.
15. **Silagiova, Zuzana:** *Nemo delictis exiitur. Středověké soudní zápisy*
Soudní zápisy jsou výsledkem činnosti převážně neradostné a vážné; jejich úkolem je přesně popsat porušení zákona (světského či církevního), zdokumentovat průběh vyšetřování, a tím napomoci k vynesení spravedlivého rozsudku. Tak tomu bylo i ve středověku. Můžeme se z nich poučit o soudobé morálce a soudní praxi, a kdybychom byli Františkem Němcem či Ivem Jahelkou, našli bychom zde i inspiraci k poutavé soudničce či vypočítované písni.
16. **Svatoš, Martin:** *Úřední písemnosti Tovaryšstva Ježíšova*
Úspěšné působení Tovaryšstva Ježíšova v raném novověku bylo mj. důsledkem promyšlené řádové organizace a dobře fungujícího systému úřadování. Účastníci semináře se seznámí s nejdůležitějšími typy úředních písemností TJ a budou číst a interpretovat vybrané narativní prameny TJ (annuae litterae, elogia).
17. **Vojtišková, Jana:** *Člověk a jeho postavení ve středověkém a raně novověkém městě*
Příspěvek o životě lidí ve středověkých a raně novověkých městech bude zejména zaměřen na typologii městských pramenů a využití informací v nich obsažených. Posluchači budou též seznámeni s možnostmi interdisciplinárního výzkumu městského prostředí.
18. **Zouhar, Jakub:** *Vnitřní znaky listiny, jejich struktura a rozbor*
V přednášce se posluchači seznámí se základní strukturou středověké listiny, s jejími vnitřními znaky, a to na příkladu převážně českého materiálu. Bude nastíněn i vývoj vnitřních znaků v pozdním středověku a raném novověku, kdy dochází k výrazné redukci sledovaných znaků.

